

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk

Ítélet előtt.

Makó, május 31.

Tehát hétfőn hangzik el a Désy Lukács perben az ítélet a bíróság részéről, miután az egész ország már megalkotta lesújtó ítéletét az országrontó mungók-ról.

Ez a hétfői ítélet már alig jelent valamit. Igazán érdektelen, hogy elítéljük-e Désyt, vagy nem. Ennek a botrányos pernek csak egy elítélje van s ez a főmungó, a panamista Lukács s egy vérző sebesültje van, Magyarország.

Nem keil már külföldön más emlegetni Magyarországról, mint ezt a botrányos pert s tejesen tisztában van azonnal mindenki, hogy az erkölcsi zárltságoknak oly feneketlen fertője ez az ország, amelynek szennyes közéletét tisztává tenni alig lehet.

Rettegetés elgondolni, hogy mi csoda kárt tett ez a per a romlatlan magyar nép lelkében. Ezek után mit gondoljon, például az egyszerű kétkézi makói ember a tisztességről, a becsületről, mikor látja, hogy az ország vezetői, urai lopnak, csalnak, panamizálnak.

Az egyszerű magyar ember csak azt tudta, azt olvasta eddig, hogy az államnak kevesebb a jövedelme ebből meg abból, de hogy miért azt nem tudta, azt hitte, hogy az állam bevételét fáját is valami féreg, szu, vagy hernyó rágja s ezidén kevesebbet hoz, mint tavaly.

Hát biz ez igaz, féreg és szu, nyúves hernyók élőködnek a nemzet nyakán, melyek felszívják életerejét s elvonják a becsületes járásokat igazi rendeltetésüktől, hogy a pártkassza teljék meg s hogy pénzen, továbbra is fentartassák uralmukat.

Ez a nagy per rávilágított mindenre. Most tisztán láthatja még a legegyszerűbb makói hagyományó is, hogy miért több minduntalan az adója s hogy a girizdesi, ingói, belsőnyomási földekből ma-holnap nem lehet annyit kihozni, hogy győzze a szegény ember fizetni a tenger sok költségét, aminek nagy részét a pártkasszába csaklizzák mungókék.

Ezeket tisztán látva, a hétfői ítélet nem izgat ebben az országban senkit. Ebben az ügyben már ítél a nemzet, amely utálattal fordul el azoktól, akik rutul megcsalták s meglopták.

A Désy-Lukács perben hétfőn mondanak ítéletet.

A vád- és védbeszéd.

Alig egy nap választ el a nagy pör befejezésétől. Elhangzottak a pörbeszédék és a bíróság meghozhatja ítéletét. Valószínű, hogy erre az ítélethirdetésre egy, vagy két napi haladékot fog kifizetni a bíróság és hétfőn, legkésőbb kedden délelőtt hirdeti ki határozatát.

A pör anyaga olyan nagy, a bírói judicium olyan határozott körvonalozására van szükség, — hiszen az egész igazságot igazolomban tartó dologról van szó — hogy csak természetesen, ha a bíróság ítéletének megfogalmazására, indokolására időt akar.

A mai tárgyalásról, melyen a vád- és védbeszéd elhangzottak, tudósításunk következik:

A vádbeszéd.

Nyolc perccel kilenc óra után hallik az elnöki csegettyű és bevonul a bíróság.

— Felkérem a közvádó urat, — mondja Balogh elnök — adja elő a vádat.

Séley főügyész: Ismét bevonult a politika a magyar igazságszolgáltatás palotájába. Sajnos jelenség ez nálunk, de vigasztaló, hogy azok az urak, akik idejöttek igazukat keresni, mindig tisztán, moosoktalanul hagyják el ezt a palotát. Az igazságos bírót — tekintetes törvényszék, a hatalmas és a gyenge egyenlő és a politika a mi bíróságunkat nem fertőzte meg. Nem kér más igazságot, csak azt, amit minden ember megkövetelhet. Lukács politikai ténykedése nem tartozik a bíróság elé, csupán a történelem elé.

Désy Zoltán Lukácsról olyan tény állított, amely ha igaz volna, őt egyenlőleg és politikailag is tönkretenné. Azt mondta róla, hogy ő a világ legnagyobb parazitája és ezért most is a rágalmazás vétségének elkövetésével vádolja, nem becsületsértéssel.

Monoton hangon beszél Séley főügyész és minden nagyobb emóció nélkül fejtegeti, hogy itt nincs szó panamáról. Ez a házvétel vádjá tehát nem nyert bizonyítást a Magyar Bank ügye sem. Hogy valamely szerződést jobban, vagy rosszabbul meg lehet kötni, ezt nem tagadja; de csak az a panama, hogyha egy szerződést sokkal rosszabb feltételekkel kötnek meg, mint előbb és differenciát más uton kapják. A sószerződés, az agrumen és balkáni kiviteli szerződések pedig a tanuk vallomása szerint jobbak, mint az előzők. Hosszasabban fejtegeti az ügyész, hogy itt nincs közvagyon-károsodás és a kincstártól egyetlen fillér sem lett elvonva.

Mi nyert tehát bizonyítást? Az csak, hogy a Magyar Bank ezektől a szerződésektől függetlenül adott a kincstárnak politikai célokra bizonyos

összeget. Elek Pál bankjában nagy összegek állottak rendelkezésre diszkrecionális célokra és ők a kormány állandósítására törekedtek.

Kéri a törvényszék, mondja ki a vádlottat rágalmazás vétségében büntősen. Enyhítő körülményül csak a politikai szenvedélyvel tele időket tudja be.

A védbeszéd.

Ezután Vázsonyi Vilmos dr. emelkedett szólásra s több mint 3 órát tartó védbeszédében újabb és újabb pörölycsapásokat mért a mungó társaságra. A nagyszerű védőbeszéd nagyjából következőképp hangzik:

Tek. királyi törvényszék! A kir. főügyész ur a pert politikai pörnek tartja; én nem tartom annak. Ez nem két személynek a harca. Désy a régi magyar erkölcsi felfogást képviseli, amely nem vagyoni előnyökre használja fel a hatalomra jutást. Ő a vármegyében nőtt föl a bankok őt nem látják és e közben vagyona egyre fogy.

Szembesítjük vele a sértett pályafutását. A zalatnai szimbolikus kis házból jutott el a budai fényes palotába, amelynek fényes erkélyéről gyönyörű kilátás nyílik a fővárosra. Egyedül a sértett ur lehetett az, ki Elek Pállal a tranzakciót megcsinálta. Amikor a napi politikától vissza kell lépnie, a bankok árnyékába vonul be, mint igazgatósági tag. Désy szereplése a régi magyar becsületes felfogást jellemzi, Lukácsé pedig már nem is nyugateurópai, hanem nyugatamerikai. Ez a két felfogás egymással soha sem fog összeférni.

Panamista szó hangzott el politikai vitában s a főügyész ur rosszul ítélte meg a panamista szót. A panama az erkölcs körébe tartozik, nem a büntető paragrafusok körébe. Ismerem a főügyész ur finom lelkét és tudom, hogy a panamáról neki is más nézetei vannak, mint amilyeneket itt elmondott. A közhivatalnoknak a büntető jog állítja fel a tilalmat, hogy utógéretet se fogadhasson el attól, akivel szemben hivatali kötelességét teljesíti. De az erkölcs törvényei sokkal hatalmasabbak. Ha köztisztviselő vádoltatná azzal, hogy elfogadott valamit ügyfelétől, a tisztelt főügyész ur nem emelne ellene vádat.

A panama hatása sokszor nem is krajcárokból mutatkozik, hanem a jövőben elkövetkező károkból és ilyenek voltak sértett ur cselekedetei.

A sószerződés volt az, amelynek révén a bank nagyra emelkedett és a veszedelem annál is inkább fenyegette a bankot, mert az előző kormány a sószerződést nem akarta a bankkal megkötni. Állami kezelésbe akarta venni, vagy nyilvános árlejtés útján másik bankkal szerződni. A külkereskedelmi képviselőlet a kormány már 1907-ben meg akarta szüntetni és a refakcia szerződésekre vonatkozó szerződés és egyezkedés is abban a stádiumban volt, hogy a bank hajlandó lett volna elfogadni a kilencszáz ezer koronát, de az állam annyit sem akart neki adni.

Az a kérdés már most, hogy a pénzek hová jutottak el. Lukács azt mondja, az ő becsülete

életének nyitott könyve. Mikor aztán lapozni kezdtek benne, néhány lapot leragaszt. Eltiltja Jezzenskyt és Kazánt a vallomástól.

Ez után sorra ismertette Vázsonyi Lukács összes panamát, majd befejezte nagy beszédét, mely mély hatást gyakorolt mindenkire.

Városi közigazgatásunk.

Milyen szempontokból vegyük tárgyalás alá az új szervezési szabályrendeletet?

IV.

Az 1912. évi LVIII. törvénycikket anélkül hozza meg a «munkapárti törvényhozás», hogy a városok s ezek polgárai anyagi helyzetévei számolt volna. Megcsinálta a szemfényvesztést azzal, hogy a városok részére évenként kiosztandó néhány milliót állapított meg a törvényben s ennek ellenében felemelte a városi tisztviselők fizetését anélkül, hogy a városokat megkérdezte volna.

Az még nem volna baj, hogy emelkedtek a fizetések, hanem az már szinte végzetes bajja lesz, hogy szerfelett aránytalanul s az egyes városok helyi viszonyainak figyelembe vétele nélkül — tisztára csak öletszerűleg — emelkedtek.

Az 1912. évre Magyarország összes városai között a törvény alapján négy millió koronát osztott fel a kormány. Makó városa ebből 32 ezer koronát kapott.

Csakhogy városi hivatalnokaink felemelt többlet fizetését korántsem fedezte ez az állami segély, mert az eredmény az, hogy ilyen összegű segély mellett, mint a múlt évben is, nem kevesebb mint 68 ezer koronát fizettünk rá a fizetések emelésére a — magunkból. S a mostani létszám mellett nem apadhat, sőt csak szaporodhat ez az évenkénti többlet kiadásunk.

Nemcsak mi járunk így, hanem éppen ilyen végzetes bajba esett a többi, valamennyi rendezett tanácsú városunk. Lehetetlen kibírni ezt a helytelenül okozott megterhelést.

Ez aggasztó bajnak tulajdonítható az a már is nagy hullámokat verő s tisztára e törvény miatt s annak nyomán keletkezett országos mozgalom, mely azt célozza, hogy összes rendezett tanácsú városaink kifejlődjenek vissza — falura. A mai állapot mellett a horribilis pótdóval terhelt városi lakkosság katasztrófának nézhet elébe, míg ha faluvá lesz, akkor kevesebb hivatalnokra lévén szükség, mégis csak inkább képes existálni.

Valóban keserves dilemma előtt állnak a városok. Vagy megmaradnak városoknak s ez esetben a

teljes anyagi tönkretetés veszedelmének teszik ki magokat. Vagy faluvá degradálódnak, de ez esetben meg kulturális fejlődhetőségnek fellegette be. Szinte úgy vagyunk, mint az az egészséges ember, akinek — kegyetlen sorsa közben — választania kell aközött, hogy a jobb avagy a balkezét hagyja levágnatni.

Ha már a «törvényhozás» ilyen kinos helyzetbe kevert bennünket, ha mégis inkább megakarunk maradni — városnak, magunknak kell észhezkapnunk, hogy megmentsük magunkat. Mert Makó már nem lehet faluvá, ezért mint városnak kell — okossá lennie.

Alig van más mód, mint hogy városi tisztviselőink mai státusát redukáljuk, lejobb szállítsuk. Nem sokkal lehet ugyan, de csak lehet valamennyire, ami által mégis takaríthatunk meg anélkül, hogy ez az intézkedés rovására esnék közgazdaságunk helyes ellátásának.

Az új szabályzat tervezetnek sok helyes intézkedése van, azonban még sok részével nem érthetünk egyet.

Czélunkhoz képest a tervezetnek csupán a hivatalnok státus miként való berendezését érintő részeihez óhajtunk hozzászólni. Természetesen előtérben jelzett álláspontunk hangsúlyozásával.

Ezuttal még csak azt jegyezzük meg, hogy az elnevezések tekintetében csupán a törvény 28-ik szakasza rendelkezését szükséges betartanunk, de ezenfelül, hogy melyik állás betöltőjét miként nevezzük el, a lényeg mellett teljesen mellékes.

Halálosvégű játék Csanádpalotán.

A kovácsinas tragédiája.

Halálos végű szerencsétlenség történt tegnap Csanádpalotán. Két suhanc egy óska flóbert pisztollyal játszadozott, miközben egyik a másikat meglőtte a pisztollyal. A lövés terden érte a kis inast, akit talán meglehetősen volna menteni, ha azonnal ápolás alá veszik. Amde sebe valószínűleg hanyagság folytán üszködésbe ment át s a szerencsétlen fiu ma délben, a makói kórházban, a hová szállították, iszonyu kínok között kiszenvedett.

A halálos szerencsétlenségről tudósításunk a következő:

Kormos István csanádpalotai 14 éves kovács inas tegnap reggel valami óska flóbert-pisztoly birtokába jutott. Játszadozni kezdett azzal s megmutatta barátjának, hogy azzal hogyan lönek.

A két inas megtöltötte a revolvert s egymásra lövöldöztek jó távorról. Egy rozsdás patron azonban nem akart elszülni. A két inas erre leült és vizsgálgatni kezdte a revolvert. Egyszerre hatalmas dördüléssel elszült a revolver s golyója Kormos István lábába furdott.

A két inas megjéjt s nem mertek szólni gazdájuknak. Valami rossz piszkos zsebkendővel bekötötték a sebet s a szerencsétlen fiu elkínldott délig. Azután már nem bírta. Szólt gazdájának, ki behozta Makóra a kórházba, ott azonban már nem tudtak a szerencsétlen fiun segíteni, aki ma délben szörnyű kínok közepette meghalt.

— Anyakönyvi hírek. Házasságra jelentkeztek: Molnár János Bernáth Máriával Házasságot kötöttek: Onca Lázár Varga Rozáliával. Elhaltak: Kormos István 14 éves, Horváth János 31 éves korában.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár Junius 1 Vasárnap Róm kath Ágoston pk. Protestáns Ágoston Gör kath. Május 14. Nap két 4 óra 17 percek, nyugszik 7 óra 37 percek.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható: Az Helyenkinj eső és lényegtelen hőváltozás várható. Sürgönyprognózis: sok helyütt eső csapadék Déli hőmérséklet! 17.7C

— Makóváros a köztisztaság érdekében. Makóváros legutóbbi közgyűléséből kifolyólag utasítást adott a rendőrkapitánynak arra nézve, hogy a város söprésére és locsolására vonatkozólag tegyen előterjesztést. A rendőrkapitány ma adta be a polgármesterhez jelentését, mely szerint a rendőrkapitány egy locsoló kocsinak beszerzését javasolja. Ugyancsak javaslatba hozza a rendőrkapitány 4 állandó hónapszámoknak és egy utbiztosnak alkalmazását. A 4 hónapszámok közül egyik a vasutól terjedő Lonovics-sugárutat és a Szegedi utcának a városházáig terjedő részét tartaná rendbe, másik a városházától húzódo Kosuth-utcát egész a Vásárhelyi utcaig, harmadik a főteret és az Aradi utcát a gyógyszerfárig, negyedik pedig a Kálvin utcát tartaná rendbe. Az utbiztosnak pedig az volna a kötelessége, hogy felügyelne minden utra és a javítani valót a mérnöki hivatalnak jelentené. A rendőrkapitány előterjesztését legközelebbi közgyűlésén tárgyalja a város képviselőtestülete.

— Az esküdképesek névjegyzéke. A városházán most készítették az esküdképeseknek 1914. évre érvényes jegyzékét, melyet a közgazgatási iktatóban a holnapi naptól két heti közszemlére tettek. Ellene a felszólalásokat a polgármesteri hivatalnál kell beadni.

— Vizzel borított utcák. Az nem szorul bizonyításra, hogy Makóvárosának vízvezető árcai gyakran betömődnek és ilyenkor a vizet nem vezetik le. A mostani nagy esőzések alkalmával a betömődött árkok miatt víz borítja a Barcsay- és a Lehel utcákat. E két utca lakói ma kérvényt adtak be a városhoz a víz levezetése iránt.

— Kintütemett makói iparos. Az országos iparegyesület Széll József makói ácsiparost, diszoklevéllel és ezüst éremmel tüntette az ácsipar terén kifejtett érdemes munkásságáért. Az oklevél és az érem már meg is érkezett s legközelebb ünnepélyesség keretében adják át a kintütemett iparosnak.

— Orvosi szolgálat vasárnap. Vasárnap délután 3 órától hétfő reggelig a sürgős betegeket dr. Mólitorisz Kálmán és dr. Istók Barnabás látják el. Sürgős esetben tehát hozzájuk forduljon a közönség. Vasárnap délután 3 óráig azonban valamennyi orvos rendel.

— Iparos ösztöndíj. A kereskedelmiügyi miniszterium a külföldi ipari viszonyok tanulmányozására fiatal iparosok részére 600 korona utazási ösztöndíjat engedélyezett az aradi ker. és iparkamara területére. A pályázatok június 10-ig nyújtandók be. Bővebb felvilágosítás, nyerhető a makói ipartestületnél a hivatalos órák alatt.

— Istentisztelet a reformátusoknál. Belvároson délelőtt 9 órakor Nagy

Károly, újvároson ugyanakkor Berecky László beszél. Délután 2 órakor mindkét templomban gyermekisten tiszteletet tesz Újvároson Berecky László, Belvároson ifj. Nagy Károly végzik.

— A Lonovics-sugarúti ártézi kut. A volt árvaház, most Liga-épület udvarán annak idején ártézi kutat furtak. A furáshoz — igen helyesen — az engedélyt azon feltétel mellett adta ki a hatóság, hogy a furandó kutból egy csövet a közönség használatára a Lonovics-sugarútra — mely közvetlenül az udvar mellett van — köteles kivezetni az engedélyes. A kutat megfúrták s fel is szerelték, az utára nyuló csövet is úgy, a mint az engedély kívánta. Azóta ez utcai eső közszükségletet elégíti ki s különösen a Lonovics-sugarúton lakókat látja el egészséges ivóvízzel, a kikhez más ártézi kut úgy sincs közelében. Most valamelyik nagy ur, a ki nem lát tovább az orránál, megharagudott e kivezető csőre s úgy mondják, lépések történtek az irányba, hogy ezt az utcából kasszálni kell. És indokolásul azt hozzák fel, hogy e kutra járók benémozgetnek a Liga udvarára s ez pedig szerintük rettenetes baj. Ez az indok azonban egyáltalában nem elég. Az utcai kut beszüntetését a városi hatóságnak meg kell akadályozni a közönség érdekében. Még pedig hamarosan szükséges a fellépés, mert mint mondják, hétfőn kedden már vinni is akarják onnan.

— A technológiai iparmuzeumban nyert oklevél alapján tanítatik új tanfolyamon a női felsőruha szabás, varrás és minta rajzolás, fehérnemű, gyermekruha szabászat. A csipke munkák összes technikái, bőr és rézmetszés és domborítás. A bársony vasalás és égetés, olaj és aquarellfestés selyemre, vászonra, művirágkészítés, kalapkészítés, finomabb kossárvák, az összes szőnyegszövés minden technikája. Smirna levágás, nádszék befonása. A tanfolyam május elsején nyitott meg. Mindennemű kézimunka elkészítésére is elvállaltatik u. m.: diványpárnák, retikülök, stóla asztalterítők, zongoratakarok, függönyök, ablakvédők stb. disztyak. Disztyosarak, virágállványok, diványpárnák, retikülök. Szegényorsu növények felvételnek tandíjmentesen. Melyi tisztelettel: Ungváry Ignác tanító, Szent János-tér 3-szám Ékes-féle ház.

— Legfinomabb, elszakíthatatlan, francia „Mimi“ férfi gummi-óvszer 1 tuczt 2 korona 50 fillér, 2 tuczt 4 korona 50 fillér, 3 tuczt 6 korona. Porto 30 fillér.

„Hez“, Budapest, VIII. Losonczy utca 13. Diszkrét szétküldés.

A makóról behivott katonák sorsa Avtovácson.

Egy makói katona levele szerkesztőségünkhöz.

Makóról tudvalevőleg több, mint 700 embert hívtak be a mozgalmas időkben katonákhoz, akik még most is ott vannak a görbe hegyek országában. A makói katonák közül egy ma levelet irt szerkesztőségünkhöz, melyben elmondja, elbeszéli, hogy és mint élnek a szegény makói fiuk odalenn az avtováci táborban.

Az érdekes levél részletei következők:

Még vak sötétség honol kűnn a hegyek alatt, itt már reggel van. Az „ágyasorok“ (egy prics, rajta szalmazsák) közt végigmegy a napos káplár s hangosan ébreszti a

legénységet. S mig végigjárta a végnélküli ágyasort, a felébredtek fejüket kidugva a pokróc alól, egymást várják, nézik, hogy eiszánja-e magát valamelyik a felkelésre. Mert ha fázik is a pokróc alatt az ember, mégis csak fekszik és pihen. S mig lassan törülgeti az álmot szeméből a baka társaság, a gondolatoknak végtelen sora fut keresztül agyán s mindegyik ajkáról egy sóhajzás száll — talán hazafelé.

Ilyenkor rohannak a percek. Már jön visszafelé a napos s hangosan rántja le a pokrócot a didergő alakokról.

Fel kell kelni.

Lassan-lassan hangos zsongás támad a barakokban. Száz és száz ember öltözködési zaja. Husz lépésnyi közökben egy-egy fűtős petroleum lámpa próbál világosságot terjeszteni. Helyi-közül egy-egy gyertyafény világít bele az itteni reggeli éjszakába.

Körülállja 20-30 baka és megy a reggeli munka, — a bakancsfűzés. Közbe el-elszakad egy-egy fűző, ilyenkor hangos reggeli imádság kísérelében éltetik a kantinost még sok hosszú évekig. Pedig tán az tehet szegény a legkevesebbet arról, hogy a hólétől átvitt fűző szakad úgy, mint a cérnaszál. Na de lassan mégis elkészülnek. Sietni is kell, mert kész a reggeli. Előkertinek a csajkák és megindul a vándorlás a konyha felé. A reggeli három deci feketekávé, beleaprítva egy fél „komisz“. Nagyon jó. Először is felmelegíti a kezét is, amint hozza az ember a csajkát, másodszor pedig a száraz komiszt nagy-szerűen fel lehet puhítani benne. Délig csak kibírjuk valahogy. Hogy mennyi tápereje lehet, azt még nem tudta kiszámítani senki. Százalékban kifejezve, gondolom a nulla alatt állhat egy kicsit. Na de mindegy. Valami „meleglet“ csak kell enni az embernek, ha mindjárt festett fekete víz is az.

Hat órákor már kinn áll a barak előtt sorakozva a társaság.

A hadnagy átadja a kapitány urnak a századot, a kapitány urak pedig a zászlóaljparancsnok uraknak.

És megindul az ugynevezett harcászati gyakorlat. A nóta mindig egy, csak egyik nap az erdőben, a másik nap pedig a hegyeken van gyakorlat. Ha hideg az idő, úgy rendesen havazik és felülről ázik a baka. Ha pedig enged, olvad a hó és a „rövidszáru“ bakancs — bizony elmerül a sárba. S miután sikerült az időt reggel hat órától egy déli 11 óráig menetelésekkel és „swarm-liniával“ elütni, hát megindulnak hazafelé. Otthon már várja a társaságot a meleg leves, mely a reggelitől annyiban különbözik, hogy az fekete, ez pedig fehér. Na de van bab és káposzta is utána, amely a bakák szerint hus nélkül is jó. Ebéd után talán pihenni kellene. Persze. Csakhogy ki keféll le a délelőtti sarat vagy havat a szerelvényről, hogy délután két órákor az úgy „süssön“, hogy a nap bujjon el és szegyelje magát. Hát gyérünk csak pucolni. Mert rapportra kerülni, még így a táborba se jó. Ott könnyen oszto-gatják a „vasat“. Nem rézkrajcárokban, hanem órákban kifejezve.

Hat óra vas. S nincs a világon az a szentelt víz, ami levegye a baka jobbkezeről és ballábáról ezt a karcsatokat csak egy perccel is előbb, mint ahogy az itélet szól.

S ráadásul olyankor teszik fel, mikor vége a foglalkozásnak.
Na, de eltelik a délután is lassan. Vigyáznak, hogy ne unatkozzon a társaság. Délutánra hagyták a „zárt fegyelmező gyakorlatokat. Kettőtől ötig van „Indiablanc“, meg „Nieder“, hogy belezöldül még a legöregebb csontoknak is a füle. Hát még a szegény erzac rezervistáé. Öt óra után mindjárt vacsora. Egyik nap leves, a délbén megmaradt főzelékből, a másik nap fekete kávé. Vacsora végeztével lassan csönd kerül a kriptának elkeresztelt barakkokban. Ujra világítanak a füstös lámpák s gyertyafény mellett írónak a levelek hazafelé. Beszélve a gyöngyvetléről, feleségnek, menyasszonynak s sokszor az otthon maradt gyermekeknek is. Összeverődve egy egy kis csoportba, meg-meg tárgyalják a dolgok folyását. Most kapálják a krumplit és vajjon hogyan kell ki a kukorica? Nagy lehet már a Pali fiam, talán járni is tud. Keserves sóhajtsók. Lassan közelg a kilenc óra. Készíti mindenki az „ágyát“. Beleköpi a pokrócába magát és talán álmodik az otthoniakról, kik egy-egy sóhajtsást küldenek a hátszéken szenvedő, hazát védő katonára felé.

Samu és Sándor.

Vagy a jó testvérek.

Honvédvárosrészi körökben nagyon ismerős név a Jóó Samu, meg a Jóó Sándor neve. Nem azért, mintha valami különösebb kifogásolni való lehetne bennük, hanem csupán azért, mert egymással szemben tör ki-kiki belőlük a — nagy természet. Ekkor aztán rettenetes testvéri harctól hangzik az egész Honvéd városrész.

Mert, hogy szót szóba öltünk, Samu meg Sándor testvérek volnának. Legalább így tudja ezt egyházas matrikuluma. Ők maguk azonban hevesen tiltakoznak a közokirat állítása ellen. Kész-k megtagadni egymást. Azt mondják, hogy ők nem testvérek, vagy legalább is nem érznek egymás között semmi testvéri benső kapcsolatot. Sőt a világ előtt is úgy viselkednek, hogy semmi kötséget se maradhasson arra nézve, hogy ha talán volt is ilyen kapcsolat köztük a születésüknel fogva, azt ők már sokszor és végérvényesen szétszaggatták. Hogy mit akarnak mégis meg mindig egymástól, ezt már igazán ők maguk se tudják.

A multkoriban is ilyen szétszaggatási műveletet végeztek egymással, a mi aztán nem is maradt meg csak úgy egymás között. Mert a szokott nál is nagyobb puffanója lett.

Egyik főtéri depóban volt a találkozás. Szó szóra jött a két Jóó testvér közt. Lehet, hogy szelidebben kezdődött, de az utóbbi hangok már emberhalált omlattak.

Ezuttal azonban Samu okos volt. Egy iramodással kilebbent a depó ajtaján s faképnél hagyta fenyegető testvérét. Samu aztán a Deák Ferenc utcának vette útját, hogy hazatérjen. Az utca vége felé, a mint az összetalálkozott cimborákkal folytatta útját, egyszer csak, mint a tiszta égből lecsapódó tüzes istennyíl, egyik utcai kapumélyedésből előbe, pattan — Sándor s útját állja.

Ujra kezdődik. Előbb csak a szóbeli harc, de, hogy itt már tágasabb volt a tér, hamarosan ököre, majd bírokra mentek. Utótték-verték, döngögték egymást amugy istenigazában. Közben meg-meg henpergödték egymáson az árok porában is.

Hosszan tartott a csihé-pubé, mert ezuttal egyik se tágitott. Így történt, hogy most már szinte állandóan az árokban folyt a küzdelem. Egyik se hagyta a másikat felkecmerni onnan. Azt azonban el kell ismerni, hogy hol Samu volt alul, hol Sándor — felül.

A cimborák meg — voltak vagy négyen — kedélyesen nézték, nem zavarták őket. Mint egyik tanu kifejezte, mért ne hagyták volna, hogy döngössék egymást, hiszen — testvérek.

Jó időbe telt, míg a cimborák megunták a viadalban való nagy gyönyörűséget s ott hagyták magukra a — két Jóót.

Meddig működtek még, erről már nem szól a krónika.

A mult napokban aztán a két testvér a makói büntető járásbíró előtt találkozott újra — Samu jelen-tette fel Sándort — becsületsértés miatt.

A tárgyaláson úgy derült ki az egész tényállás, a mint a fentiekben elmondottuk és Sándor viszonyát emelt Samu ellen.

Az épületes esetre aztán, hogy mégis teje legyen a dolognak, Szobonya büntető járásbíró vette fel a koronát.

Elítélte Sándort is, Samut is 8—8 napi elzárásra. Nem is annyira becsületsértésért, mint sokkal inkább — közrend elleni kihágás miatt. Sándor megnyugodott, Samu felebe-bezett.

SZÍNHÁZ.

Utolsó heti műsor.

Vasárnap június 1-én délután fél négy órai kezdettel mérsékelt hely-árrakkal *Romeó és Julia* Shakespeare színműve. Vasárnap június 1-én este 8 órakor rendes helyárrakkal bérlésüznetben *Aranyosó* látványos nagy operett.

Hétfőn június 2-án páratlan bérlésüznetben. Komlós Vilmos jutalomjátékául itt először *A miniszterelnök*. Nagy Endre bohózata.

Kedden, június 3-án bérlésüznetben negyedszer *Aranyosó*, látványos nagy operett.

Szerdán, június 4-én páros bérlésüznetben Molnár Janka jutalomjátékául *Boccaccio* nagy operett.

Csütörtökön páratlan bérlésüznetben itt először. Csak felnőtteknek *Bella Szomori* Emi vígjátéka.

Pénteken, bérlésüznetben itt először *Poterdy Eus* jutalomjátéka *A lila dominó* nagyoperett.

A miniszterelnök Hétfőn este *Komlós Vilmos* jutalomjátékául *Nagy Endre* rendkívül mulatságos és hatásos komédiája „*A miniszterelnök*“ kerül színre. A kitünő darabot *Budapest* igen sokszor játszották és a fővárosi sajtó a legnagyobb elragadtatással írt róla. *Komlós Vilmos* a jutalmazandó kedvelt és népszerű komikus a társulatnak s így előreláthatólag zsúfolt házat vonz a hétfői, előadás mely bérlésüznetben és rendes helyárrakkal lesz megtartva.

Molnár Janka jutalomjátéka *Boccaccio* Színtársulatnak népszerű operett dívája *Molnár Janka* e héten szerdán este *Souppé* híres operettjében *Boccaccio* ban tartja jutalomjátékát. Közönségünk körében már is mozgalom indult meg, hogy minél zajosabb legyen *Molnár Janka* jutalomjátékát. *Boccaccio* gyönyörű muzsikája nagy operett, *Souppé* egyik leghíresebb műve. A jutalmazandón kívül *Poterdy Etelek*, *Falk Erzsé*, *Nádassyné* és *Burányi Etel* játszik a vezető női szerepeket, a férfiak közül: *Remete Góza*, *Káldor*, *Burányi*, *Nagy Dezsó Komlós*, *Derenghy* és egy régi jó szerepében fellep *Nádassy* igazgató is. Jegyeke ezen előadásra már lehet előre váltani.

IRODALOM.

J. V. Jensen: D' Ora asszony. Jensen, a modern dán irodalom egyik legérdekesebb és legerősebb tehetsége. Regényei nemcsak hazájában szereztek számára dicsőséget, hanem az egész világon híressé tették nevét. Nagyszerű regényei közül a *D' Ora* asszony a legszenzációsabb. Nemcsak rendkívül érdekesítő volta miatt, hanem a milieu folytán is, melyben lejátsszódik. Amerika spiritizista-világába vezet bennünket a szerző és a különös emberek egész sorozatával ismerteti meg. A cselekmény gőcpontjában egy világhírű énekesnő és egy rendkívüli tudós áll. A szerelemben, mely őket egymáshoz fűzi, van valami exaltált, valami emberfeletti és valami betegesen finom. Mindkettő áldozata lesz egy szenzációs szédelőnek. Míg a főhősök a katasztrófa felé jutnak, a legváltozatosabb események és bonyodalmak sokaságán mennek keresztül. Valóságos lélekzetünket visszafojtva kísérik őket utjukon. És közben dickens művészettel megrajzolt különleges emberekkel ismerkedünk meg. Belepillantunk Amerika társadalmi viszonyába és a furcsaságok muzeumából a legmélyebb érzések és a leglátványos hangulatok világába kerülünk. A regény lírai részei a legművészebbek. Mintha valami finom köd terülne el az emberek érzésein. Annyira halkak, annyira mélyek, annyira megfoghatatlanok. Sejtéseken keresztül a lélek legsötétebb rejtelmeibe látunk bele. Olyan szakadékok elé érünk, melyek szélén valóssággal megborzadunk. A regénynek mély hatását még emelik a szerző színes, pompázó leírásai. *Karinthy Frigyes* fordítása mesteri. A regény az *Athenaeum Könyvtár* legújabb köteteként jelent meg és bizonyára csak növelni fogja annak az ügyes és magas színvonalú vállalatnak amugy is gyorsan felszaporodott közönségét. A kötet izléses vászonfedelét *Basch Árpád* művészi illusztrációja díszíti. Ára: 1 kor. 90 fill.

Regény.

Egy világváros rejtelmei.

(104)

21. fejezet.

Tekla grófkisasszony.

Egy királyleány nevét is szárnyrakapta a hír, hogy megszökött az urától és egy huszárkapitánnyal osztja meg az életét.

Hol találjuk e tettek rugóit? A nő szívében? Lelkében, vérében, vagy agyvelejében?

Bölcsök bölcsé volna az, ki e rejtelmyre helyes választ adni tudna. Ilyen rejtelmy volt gróf Ilosvay Bernát nyugalmazott tábornok leánya — Tekla is.

Az Ilosvay palota az Andrassy ut közepé tájára állott. Sok fényes ur népforgóult benne.

Tekla grófkisasszonyt a mágnás ifjak körülrajongták, évenként három négy grófi kéréje is volt; de Tekla grófkisasszony hideg maradt a mágnás ifjakhoz éppen úgy, mint a grófi kérékhöz.

Atyja, az öreg tábornok, gyakran szemrehányással illette a leányt. Tekla meghallgatta és eltűrte a szemrehányásokat. Az atyai pirongatásokra szeliden csak annyit mondogatott:

„Papa, bocsáss meg, nem tudok szeretni!“
Pedig szeretett.

Szeretett kimondhatatlan szenvedéllyel, titokban és reménytelenül. Ezt azonban csak imádkozás közben az istennek árulta el.

Földi halandó nem tudott róla. A háziorvost szerette.

Tekla grófkisasszony husz éves szép barnahaju leány volt. Álmodozó sötét szemei olyan fényesen ragyogtak, mint a csikorgó téli éjszakán az ég csillagai. Termete és növése sugár, mint a jegenyefa, dereka karcsu, mint az özikéé. Ajkai szabályosak, kicsik, arczbőre halovány rózsaszínű.

Festő bátran vehette volna arczáról az angyal mintát.

Sokat olvasott. Kevés verset, de annál több tudományos munkát és ez kissé komolylyá tette.

A háziorvos — Korbay Arthur volt.

A leánynak tetszett Korbay komolysága, visszavonult életmódja és az a szerénység, melylyel az Ilosvay palotában viselkedett.

Persze a szép grófkisasszony nem is sejtette, hogy Korbay a pénzén ül otthon, azt olvasgatja, abban gyönyörködik, s hogy az a szerénység képmutatás a gazdag és öreg tábornokkal szemben, hogy annál nagyobb bizalmat keltsen és annál jobban megfizessék.

Folyt. köv.

MEGNYILT

az orosházi házikenyér sütőde.

Szegedi-utca 3. Dózsa Simon dr. házában uj

kenyér és liszt üzlet

nyílt meg, hol naponta friss orosházi házikenyér kapható. A kenyeret nem pékmunkások, hanem orosházi nők készítik. Országszerte elismert dolog, hogy az orosházi házikenyér a legízletesebb és leg-egészségesebb. Kívánatra megrendeléseket házhoz szállítunk. Tessék próbarendelést tenni.

Liszt, kopa, decre, kukorica és magdara. Asztali és kőso. A híres osonci élesztő csak nálunk kapható:

TELEFON 146. TELEFON 146.

Ház és üzlet eladás.

Paizs-utca 2-ik szám alatti házam szatócs üzlettel sürgősen eladó és átvehető.

Nagy István.

Haszonbérbe adás.

A belvárosi ref. lelkészi

40 kat. tanyaföld

s a hozzátartozó 10 kat. hold (két darabban) ugarföld, 6 vagy 8 évre haszonbérbe kiadó.

Bérelni szándékozik a ref. gondnoki hivatalban f. évi

június 8-án délelőt 10 és fél órakor tartandó árverésen jelenjenek meg.

Ez ügyben értekezni lehet előzetesen is

Nagy Károly

lelkésznl.

Értesítés. A jó gyümölcsstermés kilátása folytán teljesen tiszta szeszmentes barack és szilva pálinkákat 2 K., 2·20 K., 2·40 K. árban bocsátom forgalomba. IRITZ SAMUEL özv. cég. A valódiságért a cég felelősséget vállal.

A LEGUJABB
NŐI KALAPOK
MÉLVEN LESZÁLLÍTOTT ÁRBAN
KAPHATÓK
Weiszman Malvin
kalaptermében
(Deák Ferenc-utca.)
Kalapdobozok kaphatók.

Megnyílt ma vasárnap a marosi part (iszap) fürdő a ludvári erdőnél s a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll, uszó tanfolyam 15 ikén kezdődik s arra tanulókat már most felveszek, a legjobb

kőbányai király sör s kitűnő hegyi bor lesz kapható. A nagyérdemű közönség nagybecsű pártfogását kéri Rankl János fürdőbérlet.

Meghívó.

A „Makó (Rákosi) első fogyasztási és értékesítő szövetkezete” 1913. június 8 ikán délután 2 órakor saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 24 §-a értelmében meghívóknak.

Tárgy:

1. A szövetkezet részére egy pince és egy táncterem felépítése.
2. Az igazgatóság kiegészítése.
3. Netáni indítványok.

Makó - Rákosi 1913. május 30.

Az igazgatóság.

Jég eladás!

Minden nap tiszta marosi jég

különként 3 fillérért

kapható Deák Ferenc utcában, Ábelesz udvarban.

Nagyobb vételnél

árengedmény.

Szegedi-utca 14. számú házban 3 szobás uri lakás nov. 1-től kezdve kiadó. Ugyanez a ház egészben vagy részben szabadkézből eladó.

Értekezhetni lehet Szegedi utca 14. ul sz. alatt.

Az Igási útfélen

5 és félfertály ugarföld

tanya épületekkel együtt szabadkézből örök áron eladó.

Értekezhetni lehet

Cs. Kiss Istvánnál

Meskó utca 13. uj sz. alatt.

Haszonbérbe kiadó

több évre a földéaki-útfélen levő 3 fertály

szántóföld

a rajta levő tanyaépületekkel együtt. Megtudható Joó Pálnál Aradi-utca 54. ujszám.

Vasárnap este színház után

KATONAZENE

a „Korzó Kávéház”-ban.

Mindenféle italok és ételek a rendszer árban lesznek felszolgálva.

Nem kedvező idő esetén a katonazene az étteremben játszik.

Szives pártfogást kér

Ligeti Róbert

kávéház tulajdonos.

SÜRGŐS FIGYELMEZTETÉS!

A tisztelt közönséggel van szerencsénk tudatni, hogy az összes illatszer, pipereszappan, arckrémek, általában valamennyi kozmetikai és háztartási cikkekéről szóló kimerítő 24 oldalas értesítőnk újabb kiadása már megjelent; kérjük meghozatni. Ingyen és bérmentve küldi szét a „HEZ” illatszertár vezetősége, Budapest, VIII. Losonci-utca 13.

A szegedi útfélen levő

21 kishold földem,

a rajta levő tanyaépületekkel együtt, gabona alá kiadó.

Valamint az Arany-János utcában levő 70. ujszámú házam és a Hold utcában levő 14. ujszám alatt levő házam, szabadkézből eladók.

Értekezhetni a tulajdonossal

Mágori János

Hold utca 14. sz. alatt.

Különálló lakást

keresek novemberre,

három-négy szobával és mellékhelyiségekkel.

Cím a kiadó hivatalban.

Egy 7 léghörös nagy 6-os

Gazett magánjáró

magyar állami cséplővel,

egy 6 léghörös nagy 6-os Nicholsan magánjáró garnitúra gyárilag kijavítva, egy magányos nagy 6-os magyar állami cséplő eladó

Glück Samu cégnél Makó.

Föld haszonbérbeadás.

A komlói-útfélen a 12. kilométerjelzőnél

12 kat. hold

tanyával, szép szőlőkerttel és gyümölcsösrel együtt 3 évre haszonbérbe kiadó.

Tudakozódni lehet Apjok Imrénél Szikszai-utca 20. szám alatt.

Kiadó föld.

Az igási útfélen

10 kat. hold föld

gazdasági épületekkel együtt és egy járandó, továbbá Török István szomszédságában 2 kat. hold föld akár gabona, akár vetemény alá több évre kiadó.

Értekezni lehet Mágori Sándor tulajdonossal igási útfélen Ugar 23 szám alatt.

MEGHÍVÓ.

A Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság alapítói az alakítandó részvénytársaság részvényeseivel, illetve részvényjegyzőivel ezennel tudatja, hogy az

alakuló közgyűlés

1913. évi június hó 8-án délelőtt 10 órakor

Makón, a makói kereskedők egylete nagytermében fog megtartatni a következő tárgysorozattal:

1. Közgyűlési elnök és jegyző választása.
2. Az alaptörvények kiegészítése és befizetés által történt biztosításának igazolása.
3. Az alapszabályok megállapítása.
4. A részvénytársaság megalakulása iránti határozat hozatala.
5. Az alapítók által a részvénytársaság kinevezett igazgatóságának bejelentése.
6. Két részvényes választása a netáni szavazás esetére szavazatszedő küldöttségi tagokul.
7. Vezérigazgató és vezérigazgató helyettes választása.
8. Felügyelő bizottság megválasztása.
9. A makói 558 és 18154. sz. tjkvben felvett ingatlanokra és a Kanizsai-monostori 46. sz. tjkvben felvett ingatlan egyharmad részére névze tulajdonosként bejegyzett özv. Szólás Józsefné és társai és Zeitler Rudolf és társai közkereseti társaság tulajdonát képező malmalom és jéggyár és annak minden néven nevezendő ingóságaira és ingatlanaira vonatkozólag létrejött egyezségek az alakuló közgyűlésen való bemutatása és elfogadása, valamint alapítóknak a kereskedelmi törvény 152. §-ában megállapított felelőssége iránt való határozat hozatala.

Mandl Zsigmond,

dr. Dózsa Simon,

Zeitler Gusztáv,

alapítók.

60 HOLD LUCZERNÁS
EGÉSZ ÉVI HASZNÁLATRA

KIADÓ
IRITZ MIKSÁNÁL.

Nyomatott a „Makói Független Újság” villanyerőre berendezett műintézetében Makón.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz=pouder és kölniviz=szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánczott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánczott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-u. 16. sz. egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, szerkezhető be az eredeti minőség. :-:-

4 és fél fertály tanyaföld

a Rákosi és igási-ut közt a földéaki ut mentén tanyaépülettel együtt 3 évre gabona alá

haszonbérbe kiadó,

valamint a Rác-uthoz közel

1 fertály tanyaföld

örök áron eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Borbás József,

Vásárhelyi-utca 46. szám.

Bérbeadó birtok.

1913. év október hó 1-től kezdve

281 kis hold birtok egy tagban

kitűnő marosi televény föld, közvetlen Arad alatt, a városból kocsin 5 perc, gyalog 15 perc. Különösen zöldség és hagymatermelésre alkalmas.

Bővebb felvilágosítást ad a Csanádmegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala Makón.

Hirdetmény.

A ref. egyház gondoksága részéről közhírré tétetik, hogy az egyház tulajdonát képező földek: a harangozó féle 1 negyed telek tanyaföld a harangozó belső és külső járandók, az ó temetői és aradi utféli járandók, a soványi új temető, a Vida Sándor féle járandó; a Kovács kántor által használt 2 negyed telek tanya 4 katasztrális ugar és külső járandó földek, 1 vékás girzdesi kender föld, folyó évi okt. 1-től 1916. okt. 1-ig haszonbérbe fognak adni: A bérelni szándékok felhivatnak, hogy a ref. gondnoki hivatalban folyó évi június hó 8 án délelőtt 10 és fél órakor tartandó árverésen jelenjenek meg. Makó 1913. máj. 27.

Veres Sándor gondnok.

Egy okos fej

minden alkalommal

Dr. OETKE R-fée

vanillin-cukrot á 12 fillér. használ a drága vaniliacső helyett.

Ez a legjobb fűszer

tészták, kakaó és tea, csokoládé és krémek, cuclupf, mártások, tejszín, pudding és torták részére. Finom vagy porcukorral keverve mindennemű tészta behintésére páratlan és rendkívül kiadós, így kuglupf, fánk csészármozsa stb. 1 csomag á 12 fill. pótol 2-3 csövet Mindenütt kapható milli recepttel. Tészták sütéséhez csak a VALÓDI Dr. Oetker sütőpor 12 f. használandó.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható árthatatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézvörösség és mindenféle bőrtisztatlanság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Árak: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 kor Ezen piperezerek több kiállításon érmekekkel lettek kitüntetve.

Menyasszonyi bútorok

olcsó és jó kiviteiben kaphatók ALEXI JÓZSEF

asztalos üzletében (réci sörház), Teltsch Adolf gözmalomával szemben.

MEGRENDELESEKET

a legjobb minták után készítek.

Elvállalok ÉPÜLET, PORTÁL- ÉS

BOLTBERENDEZÉSEKET

a legújatosabb árak mellett.

Jó kivitel és pontos kiszolgálás.

Tiszt. leittel

Alexi József épület és bútor asztalos.

FIGYELEM!

„HEZ” arckréme 80 fill.

„HEZ” arcszappan 80 f.

„HEZ” arcpouder 80 fill.

3 darab bármelyikből egyszerre rendelve — pénz előzetes beküldésénél bérmentve. Diszkrétan küldi:

„HEZ” illatszertár Budapest, VIII. Losonci-utca 13.

Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasörön kívül, ujjában bevezetem a kőbányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT, amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógycélokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG

Kőbányai Polgári Sörfőzde Részvény-Társaság főraktárosa.

Ügyes cipész segéd

és egy jó fiu tanulónak felvétetik

Fodor Sándor cipésznel

Szegedi utca.

Üveges és nyitott kocsik fehér és fekete, megfelelő behuzatokkal és mindenemű ravatalozás díjtalanul.

Folyton a legújabb újdonságok!

Tévedések kikerülése végett kérem a t. közönséget, hogy a saját érdekében is címre figyelni sziveskedjék és cégem jó hírnevét szemelőtt tartva, gyászbeszédet alkalmával bevasárlás végett közvetlen hozzám fordulni.

Ma már nem szükség bizonyítani, köztudomású dolog, hogy a **legszebb kiszolgálást adja a legnagyobb megelégedésre özv. GYURIK LAJOS-né „Örangyal”** disztemetkezési vállalata

MAKÓ, Kenyérpiac, (Tökey-féle házban).

Legmegbízhatóbb pontos és szolid kiszolgálás. Csanádmegye, valamint Makó város legregibb eredetű, a mai modern kor követelményeinek megfelelően teljesen újonnan berendezett és új árukkal beállított elsőrangú disztemetkezési vállalata. — Rendez temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb pompadiszosztyáig utólérhetetlen dísszel és olcsó árakon. —

Előforduló gyászbeszédekben kérem a t. közönség nagyrabecsült pártfogását.

Kiváló tisztelettel **ÖZV. GYURIK LAJOS-né.**

„CORMICK“ az aratógépek királya

Szilárd a szerkezetben

Könnyű a vontatásban

Legegyszerűbb a kezelésben.

Eredeti Cormick Manillazsineg

raktára Glück Samu czégnél Makón.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárában készült legújabb golyós-csapágyas cséplők, két hengeres 14 légkörös uti mozgonyok, szivógáz, nyersolaj és benzinmotorok. :: Arajánlattel szolgál **GLÜCK SAMU** kerületi :-: képviselő **MAKÓ.** :-:

Kukorica-ültetőgépeket műtrágyázóval, Combinált vetőgépeket, egy és több vasú aczélekeket, fogas- és lánczboronákat, lógereblyéket, szecska-vágókat, Kalmár rostákat és ujonnan hitelesített mérlegeket legolcsóbban szállít **GLÜCK SAMU** gépraktára **MAKÓ.**

HORVÁTH NÁNDOR

Disztemetést rendező intézete **MAKÓ, Szegedi-u. (Glück-féle ház)**

Gyászszetek alkalmával már saját érdekükben is forduljanak :-: bizalommal a fenti új elsőrendű :-: :-:

Disztemetkezést rendező intézethez,

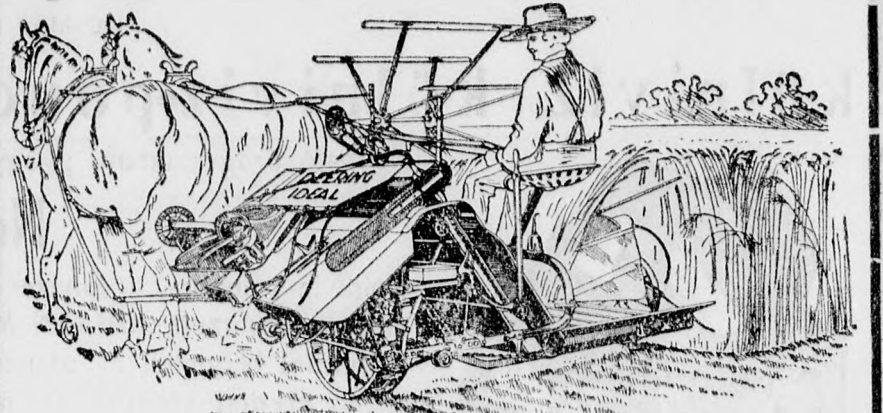
hol minden e szakmába vágó cikkek, u. m. érc-, nickel-, selyem vagy bársonnyal bevont fakoporsók, szemfódelek, halotti ruhák. Továbbá saját készítésű feltűnő szép sirkoszoruk nagy választékban, a legolcsóbb árban szerezhetők be. Bármilyen rendű és rangu temetések rendezése helyben és vidéken, valamint hullaszállítások és ekszhumálások a legjutányosabb árban, kegyeletteljes pontossággal eszközöltenek. Elsőrendű felszerelési raktár 6 díszes gyászkocsival. Művirág koszorúk minden kivitelben 70 fillértől. Érc és élővirág-koszorúk minden kivitelben 3 koronától :-: :-:

kezdve óriási választékban kaphatók és megrendelhetők. Diszgyászkozsíjaimért, valamint pompadisztravatalozásért külön díjat nem számítok fel. Gyászházhoz a nagyérdemű gyászoló felek részére mindenkor rendelkezésükre állók. Költségvetésekkel díjtalanul szolgálók. A nagyérdemű gyászoló közönség b. pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Temetések felvétele éjjel Andrassy-u. 4. sz., (ev. ref. ő-templom mellett.)

HORVÁTH NÁNDOR
az intézet tulajdonosa

Uj Ideál DEERING aratógépek.

Van szerencsém a t. gazdaközönséget értesíteni, hogy a legjobbnak ismert amerikai új

Ideál

DEERING aratógépek

arat tetemesen leszállítottam s így módjában van azt minden vevőnek ugyanannyiért beszerezni, mint bármely más gyártmányu aratógépeket. Az I. rendű amerikai Deering kéveköti zsineget szintén leszállított legolcsóbb áron árusítom. — A szokisos tanfolyamon műhelyemben a szerelések alatt bárki is részt vehet, vevőimet azonban ezenkívül kint a munkába állítás alkalmával oktatom be alaposan, amikor legeredményesebb, amennyiben csakis ekkor tűnik fel az, hogy mit kell tudni a gazdának, hogy a megvett aratógéppel eredményes, jó munkát végezzen.

Az új **Ideál DEERING aratógépek** e téren a legtökéletesebb alkotások. A legkevesebb vonóerőt igényelik. Majdnem pusztíthatatlanok. Tarló és kéve nagyság a legtágabb határok között tetszés szerint könnyen szabályozható.

A legújabban tökéletesített rudhordó taligával birnak, amely lehetővé teszi, hogy a gép egy helyen megforduljon s így már nem szükséges a sarkokat kézi kaszával kerekre kaszálni.

Tartalékreszei mindig raktáron vannak.

A fizetési feltételek a legkedvezőbbek.

A korábban rendelők külön kedvezményben részesülnek.

KUCSES KÁROLY **MAKÓ,** a DEERING aratógépek csanádmegyei kizárólagos képviselője. :-: :-: :-: :-:

Czipész üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Makón a Kossuth szoborral szemben a Pollák-féle házban 0-0 0-0 a mai kor igényeinek megfelelő 0-0 0-0

czipész üzletet nyitottam.

Raktáron tartok férfi, női és gyermekczipőket a legjobb és legszébb kivitelben, ugyancsak megrendeléseket a legegyszerűbbtől a legdivatosabb kivitelig készítek és a legmesszebbmenő igényeket is kielégítem, fájós lábakra biztos sikerrel kényelmes czipőket készítek a legolcsóbb árak mellett. Törekvésem oda irányul, hogy a tisztelt vevőközönséget a legjobban és a legolcsóbban kiszolgáljam. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradiam tisztelettel

NAGY ELEK czipész mester.

Autogén hegesztés és vágás!

Mindenkinek saját érdeke, hogy ne vásároljon addig semmilyen :-:

GAZDASÁGI GÉPET ÉS SZERSZÁMOKAT

ig **Gulácsi János** gazdasági gépraktárát meg nem te-

kinti, ahol is mindenmü gazdasági gépek u. m.: gőzgépek, motorok, aratógépek, kukorica-ültetők stb. mindenkor a legnagyobb választékban és legolcsóbb áron állnak a n. é. közönség rendelkezésére. Raktáramat bárki minden vételkényszer nélkül meglekintheti :-:

A nagyérdemű közönség szives megbízásait kérve, maradok teljes tisztelettel

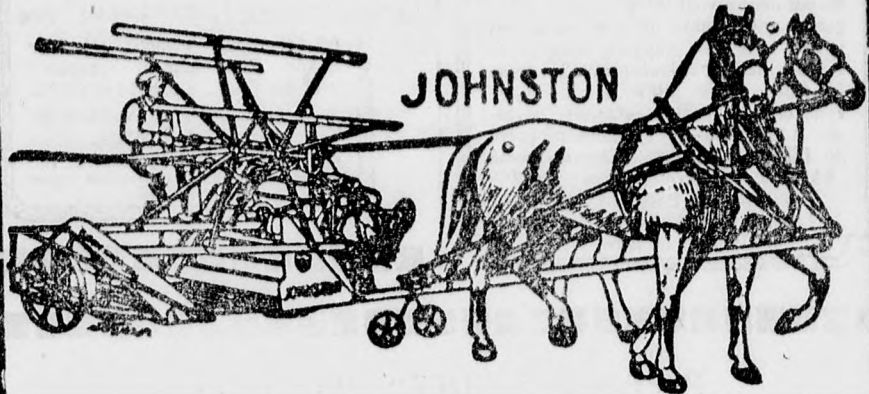
Gulácsi János vasipartelepe és gépraktára **MAKÓ, (Ludpiacz.)** Telefon szám 50.

Kedvező fizetési feltételek!

Vizszetékli kellek nagy raktára!

Saját szerkezetű láncos kútkák!

Értesítés!

Van szerencsém a t. gazdaközönséget értesíteni, hogy a Szent János téri házamhoz való beköltözés alkalmával **teljesen megnagyobbítva rendeztem be.** Raktáromba már megérkeztek az 1913. évi modelű egyszerűsített és ezidőszereint leg-tökéletesebb **kévekető aratógépek** a hozzá tartozó autórudhordókkal, mely Makón és a környéken több mint 300 gazdánál működik, ugyszintén megérkeztek a **kukorica ültetők.** Ugy a kélegujabb négyzetbe ültető **vekető,** mint a kukorica ültető gépek teljesen felszerelve vannak raktáromon. **Bárki átal megtekinthetők és f. évi március hó 1-től kezdve minden vasárnap d. e. 11-12-ig ARATÓGÉP TANFOLYAMOT tartok.** Az érdeklődő gazdaközönséget szívesen látom. **Fontos** még az, hogy az aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb munkaidőben sem történhetik az aratásnál fennakadás. — Raktárom tartok kitűnő SISAL-féle kévekető zsinógot, elsőrendű GÉPOLAJAT, BACHER-féle EKÉKÉT amerikai tüköracél kormányanyal, IMPERATOR műtrágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utántáti vaspálcs boronákat, répa és szecs kavagókat. Mindenféle gépek javítását pontosan és jutányosan eszközölöm. Szíves pártfogást kér.

LIPTÁK BÉLA
gépraktár Szent János-tér 102.

CSILLAG DROGÉRIA MAKÓ,

Főter, Kasznárlak. Gyógyáru raktár.

Illatszerek, kötszerek, gummiárúk raktára.
Nyári idénycikkek:

Fertőtlenítő szerek:
Carbolsav, Creolin, Chlormész, Lysoform, Formalin, Carbolmész	Légyszűrők:
Halló, Fijp Flap rleysac teker-
csekben,
Tik-Tak tolószelencében, Légy-
forgács.
Molyirtó szerek:
Naftalin, Naftalin golyó, Patsuli
fű, Molypor, Kámfor.	Mosóporok:
Persil Minka Phönix, Neubozon,
Washall, Panamaháncs.
Féregirtó szerek:
Fulgurin rovarirtópor 12 és 20
fillér szórózsákokban, Dalmát
rovarpor, Zacherlin, Tirgram,
Zöld por (svábbogár ellen.)	STROBIN
szalmakalaplisztítószer, Szalma-
kaplakk.
- Legfinomabb étolaj. Tátrai málnaszörp. Salicylsav.
Izzadás elleni szerek, Formalin krém, Nodus, Radout, Indiana hintő-
porok, Pipere Borax, Kölni víz, Papir poudér, Csillag krém nap-
pali használatra 1 kor., Boran szeplő elleni szer 1 tubus 1'20 kor.

Tisztelettel van szerencsém a t. vásárló közönséget értesíteni, hogy a **Kocsis és Skopál** cégéből kiléptem és a városháza épületében (Pallagi Ernőné helyén)

üveg és porcellán kereskedést

nyitottam. Elvállalok képkeretezést, épület üvegezést, lakásokat villamos csillárral és cserép kályhával való felszerelésre.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradtam

tisztelettel

Kocsis Mihály.

1878 ta. Mindenütt bevált híres közkedvelt minőségi készí-
tési szerzet felülmúlhatatlanul 0-0 0-0 0-0 0-0

THIERRY A. gyógyszerész BALZSAMA

Csak a zöld apáca védjeggyel VALÓDI. **TÖRVÉNYILEG VÉDVE.**

Ezen balzsam: 1. Utóérhetően gyógyhatású tüdő és mellbetegségeknek, enyhíti a katarhust, megakadályozza a tüdőgyulladás és gyögyulást hoz az ilyen, nemü legmakaosabb betegségeknek is. 2. Kitűnő hatású torokgyulladások, rekedtség és gégebetegségeknek. 3. Mindennemű láz gyökereken megszüntet. 4. Gyógyít mindennemű májbetegséget, gyomor, bélbántalmakat, gyomorgör-
csőt, szaggatást, asztmát elnyálkásodást, búfogat, gyomorgéget, felgyűfödést, stb. 5. Gyógyhatású aranyér és albsó bántalmaknál. 6. Nyelvi hatású has-
hajószer, vértisztító, tisztítja a veséket, utvágygerjesztő és elősegíti az emésztést. 7. Kitűnően bevált fogfájásnál, lyukas fogak, szájbűznel, fogviznek használya erősíti a foghúst, megszünteti a száj vagy gyomortól eredő bűzt. 8. Gúliszták ellen biztos hatású. 9. Különböző minden sebet, sebhelyet, orban-
cot, láztól eredő hólyagot, kelést, szemölcsöt, égési sebeket, fagyott testré-
szeket pörsebéket, kiütéseket, felfújást, zúgást, szaggatást, eszűt és fül-
bántalmakat gyógyít. Minden háznál kitűnően influenza, kolera és más jár-
ványoknál kéznél legyen.

VIGYÁZZUNK A ZÖLD APÁCÁVAL ELLÁTOTT VÉDJEJEGRE.
Ezen balzsamból lefekvés előtt egy vagy két kanál cukorral bevéve vagy a nélkül ugyszólván egészséges virradást jelent.

Minden hamisítás, utántát és más balzsamok hasonló védjeggyel való eladása büntetés terhe mellett törvényileg tiltva van

12 kis üveg 6 nagy vagy 1 különleges családi üveg ára K 5.60. Kisebb rendelés mint 12 kis vagy 6 nagy üveg nem lesz szállítva. Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény. Budapestben kapható: Török József gyógyszerertárában s a legtöbb gyógyszertárban. Nagyban kapható Thalmeier és Seitz, Kochmeister utódi Radanovits Testvérek drogeriákban Budapesten. Ahol nincs terakát, ott rendeljünk

THIERRY A. Óranggal-gyógyszertárából Pregrada (Rohitsch-Sauerbrunn mellett.)

Allein echter Balsam
aus der Schutzhelge Apotheke des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn

ÚJ ÓRÁS ÜZLET MEGNYITÁS.

Van szerencsém Makó város és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy közvetlen a színház mellett

órás üzletem nyitottam.

Ezzel kapcsolatosan a legelőkeltebben felszerelt **JAVÍTÓ MŰHELYT** rendeztem be, ahol minden e szakmába vágó munkát elfogadok és azokat jóállás mellett lelkiismeretesen és jutányosan eszközölöm.

Mindennemű új órákat pontosan kiszabályozva jótállás mellett olcsón árusítok. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel
BUGYI JÓZSEF órás.

CZIGÁNYPRIMÁS!

„Király Ernő mulat“

ez a címe a legújabb rendkívül sikerült humoros dupla gramfon hanglemezeknek, azonkivál „Sokszor úgy szeretnék sirni“, „Futóbolond“, „Temetés volt a faluban“ stb. Darabja 2.50 fillér. E hanglemezek eredeti felvételeiben kizárólag egyedül 0-0 0-0 csakis 0-0 0-0

Wagner „HANGSZER-KIRÁLY-nál kaphatók. — Budapest, József-körút 15 a. Alig használt nagy dupla hanglemezeket óriási választékban darabja csak 60 fill. Legolcsóbban javít! — Lemez-

cseréje ingyen! — kérjen nagy óvás! Fényképes árajz é ket. 0-0

Valódi védjegyü.

**ŐSZI TRÁGYÁZÁS!
THOMASSALAK**

A legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya! Óvakodjunk a hamisításoktól! Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti ólomzár van rajta. Minden zsák tartalomjegyzékkel van ellátva!

KALMÁR VILMOS

a Thomaphosphatfabriken Berlin, vezérképviselője
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 49. Különösen a jellegi RENDKIVÜL OLCÓS ÁRAKRA figyelmeztetjük a vásárlókat.

Szép elsőrendű zöld here-széna

és tehénnek való széna kisebb és nagyobb mennyiségben kapható Iritz Sámuel özv. cégnél.

A fogak hófehérségét, tisztaságát csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi **Ideál-fogkrémet.** A száznak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségét megszünteti a KUDAR-féle

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elérhetjük, ha az **Ideál-kézfinomítót** használjuk!

Az arcon levő pattanásokat, foltokat eltávolíthatjuk, ha okos szerű kezelés mellett az **Ideál-arkenőcsöt** használjuk!

Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatalságát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappant

használunk. — Mindezen kitűnő készítmények törvényes védjeggyel vannak ellátva — és **KUDAR LAJOS** újvárosi gyógyszerárában szerezhethők be.

Telefon-szám: 68

Telefon-szám: 68.

Makulatúra csomagolópapír

különként kapható a „Makói Független Ujság“-nál.

ÉRTESÍTÉS! Saját termésű fehér és siller xx xx xx xx xx

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű **TÖRKÖLY** és **SZILVA** pálinkát, édes italokat és erős **RUMOT** teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,** Szegedi-utca.

Ujdonság!

Figyelem!

Ujdonság!

TIZEDES MÉRLEG TOLÓSULLYAL

200 kg.-tól 750 kg.-ig kizárólagosan kapható

HALÁSZ Á. gépraktárában

MASSEY HARRIS aratógépek

... : - : szerelése megkezdődött. : - : ...

MANILLA ZSINEG

megérkezett.

Raktár augusztus 1-től kezdve Kossuth-utca II. szám, a városi mázsaház mellett.

Nem mese!

Ha pattanása vagy szepője ami „HEZ“ csodaszappanunktól el nem múlik, úgy pénzét kötelesek vagyunk visszaadni. 1 drb „HEZ“ csodaszappan 2 korona 50 fillér. 3 drb „HEZ“ csodaszappan 7 korona. Használati utasítás hozzájár. A pénz előzetes beküldésénél portó 30 fillér, utánvételes küldésnél portó 84 fillér. Diszkrétan küldi: „HEZ“ illatszertár Budapest, VIII. Losonci-utca 13. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

FONTOS!

„HEZ“ kölnivíz 1 üveg 50 fillér. „HEZ“ kölnivíz fél liter 3 kor. „HEZ“ kölnivíz szappan 1 drb. 60 fillér. 3 drb. 1 kor. 60 fillér. A mi ösög elsőrendű voltáért felelősséget vállalunk.

Küldi: „HEZ“ illatszertár Budapest, VIII. Losonci-utca 13. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

Parfumerie „HEZ“ illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára Nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII. Losonczy-utca 13.

Reklámunk óriási eredménye.

Ujabb reklamációra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembeszökőbb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk:

1 csop. t 2 korona 50 fillér (19 darab)

- 1 darab üvegtégely francia arc- és kézfinomító,
- 1 drb. francia szappan (bármely illatban),
- 1 üveg francia parfüm (bármely illatban),
- 1 üveg francia brillantin (bármely illatban),
- 1 könyv (60 lap) angol pouderpapír,
- 1 csomag dr. Heider-féle fogpor,
- 1 drb. francia fogkefe (esontnyéllel),
- 1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor,
- 1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz,
- 10 drb. szekrény és ruhaillatosító (francia Sachet-lap),

összesen 19 darab 2 korona 50 fillér,

Szállítások naponta eszközöltenek. Szétküldés: biztos postakézbesítés érdekében, vagy utánvét mellett, minek költsége 84 fillér vagy a pénz előleges beküldése ellenében, amely esetben a 2 korona 50 fillér vételárhoz 72 fillér esatolandó. Csomagolási költséget nem számítunk.

Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesítőnk kívánságra ingyen és bérmentve küldjük.

TAVASZI UJDONSÁGOK MEGÉRKEZTEK!

A LEGDIVATOSABB

hosszu és rövid női felöltők (Raglánok) a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig óriási választékban!! Mint üzletünk különlegességét ajánljuk nagy raktárunkat tavaszi kosztümökben, nemkülönben pongyolák, külön blousok és aljakban fel!!! sőszoknyákban!!!!

A legszebb tavaszi és nyári női kalap ujdonságok Nagy választéku női fehérnemű raktár. Gyászkalapok, bluzok, pongyolák, kosztümök, aljak állandóan nagy választékban.

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában M a k ó i, F ő t é r Otthon-kávéház mellett.

JÓ ÉS OLCSÓ BOR

kisebb és nagyobb mértékben

KEDVEZŐ ÁRBAN

!! IRITZ SÁMUEL özv. cégnél kapható !!